



# CLUB DE MUNTANYA L'ELIANA

# 399

## DESCOBRIM EL PAIS

## EL MOLINELL

LA TORRE D'EN BESORA  
L'Alt Maestrat

### FITXA TÈCNICA

DATA EXCURSIÓ  
15 de febrer de 2015

TRANSPORT  
Autobús

HORA D'EIXIDA  
8 h. Mercat de l'Eliana

DIFICULTAT \*\*  
Sendes, camins i assagadors.

DESNIVELL  
de pujada 350 m i de baixada 350 m.

DURACIÓ  
5 hores aproximadament

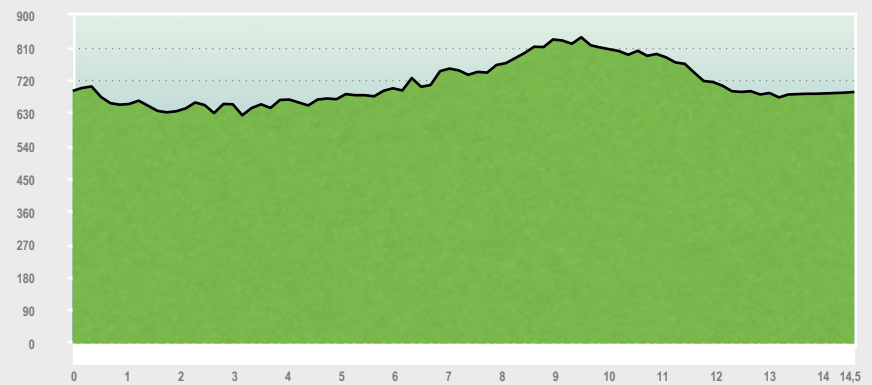
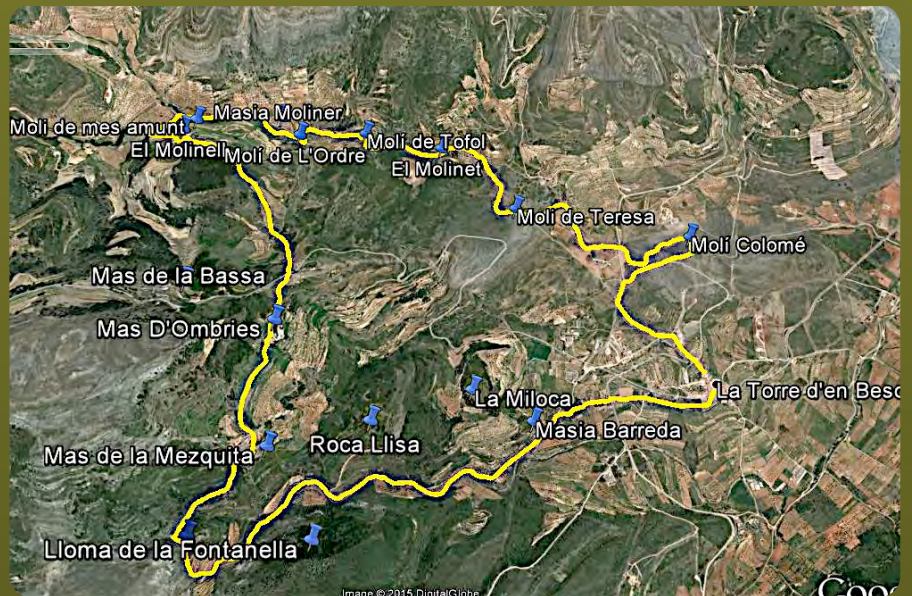
TERRENY I VEGETACIÓ  
Serres calcàries, carrasques i pinedes.

COL·LABORADOR  
Jordi Alvir

DISSENY I PUBLICACIÓ  
Club Muntanya l'Eliana

CARTOGRAFIA  
26-25 Landete, 27-25 Alpuente

EQUIP NECESSARI  
Moxilla, capell, cantimplora, botes de muntanya, roba adequada, queviures, protector solar.



	Duració.	<b>5 h</b>		Medi. Severitat del medi natural.	<b>2</b>
	Desnivell de pujada.	<b>350 m</b>		Itinerari. Orientació a l'itinerari	<b>2</b>
	Desnivell de baixada.	<b>350 m</b>		Desplaçament. Dificultat al desplaçament.	<b>2</b>
	Distància horitzontal.	<b>13'5 km</b>		Esforç. Quantitat d'esforç.	<b>2</b>
	Tipus de recorregut	<b>circular</b>			
	Pendent de neu possible	-		Escalada	-
	Pendent de neu molt probable	-		Ràpel	-



## EL RIU MOLINELL

### Ruta dels molins

Culla és un menut poble de la comarca de l'Alt Maestrat enlairat sobre les fragoses valls del riu Montlleó i la rambla Carbonera en un paisatge d'aspres moles calcàries voltades de cingles. L'antic castell de Culla, enlairat dalt d'una moleta voltada de cingles, fou una important fortalesa en època islàmica que en 1294 fou cedida per Alfons II als Templers els quals establiren la Comada de Culla. L'any 1316 passà a l'Ordre de Montesa que forma la batllia anomenada Setena de Culla amb els pobles de la Torre d'en Besora, Vilar de Canes, Atzeneta, Benafigos i Vistabella. És una terra de masos i masades, de bancals d'ametllers i cereals. D'antuvi els cereals foren l'aliment bàsic però per a fer el pa cal moldre el gra i transformar-lo en farina. D'aquesta necessitat de moldre el gra nasqué la indústria molinera tradicional que aprofita la força de l'aigua per a moure les rodes dels molins.

La nostra ruta remunta la vall del riu Molinell per a visitar els sis molins hidràulics que aprofitaven les migrades aigües del riu. L'aigua emprada pel molí de dalt era captada per l'assut i séquia del molí de baix, així successivament era aprofitada l'aigua pels molins del Molinell. El molí més antic és el molí de l'Ordre o de Toni datat en el segle XIV, El molí de Més Amunt i el molí de Tòfol son del segle XV i el Molinet, el molí de Teresa i el molí Colomer del segle XVIII.

La ruta naix de la Torre d'en Besora pel carrer del Piló, travessa la carretera de Vilar de Canes i a la vora d'una creu agafem la pista cimentada que baixa al riu Molinell. Primer visitarem el molí Colomer de la Torre d'en Besora ara transformat en casa rural després la ruta discorre pel llit del barranc Molinell aigües amunt. Passem sota el pont de la carretera de Vilar de

Canes i seguim amunt. Unes dreces pel marge esquerre permeten pujar al marge del barranc i veure una carrasca de gran port. Seguim pel barranc fins el molí de Teresa, destaca el carcau i la bassa.

La ruta retalla una volta del riu i apleguem al Molinet. El següent molí és del Tòfol i més amunt el molí de Toni o de l'Ordre, actualment restaurat, que funciona com a museu etnogràfic. Hi cal concertar la visita. Seguim per una pista i apleguem a una bassa allargassada, jardí, pont i barques en estat lamentable. Pista amunt passem pel molí de Més Amunt del que sols resta el carcau a l'altra vora del barranc.

Abandonem el riu Molinell ara pel camí vell que puja al llogaret homònim, format per un conjunt de masos esparsos i per la pista asfaltada pugem a la carretera de culla, en la cruïlla, a la dreta, tenim la famosa carrasca en la masia de la Bassa.

La ruta en direcció sud passa per la masia de la Umbria. Seguim la pista fins al mas de Mezquita, agafem el ramal de l'esquerra que baixa i a la vora d'un dipòsit naix una senda que en horitzontal, volta un barranc de la capçalera de la rambla de la Teuleria. Apleguem al mas del barranc d'Arnes situat en un coll, un ramal de pista baixa entre camps a la pista de la rambla de la Teuleria. Resta caminar per la pista entre ametllers per a tornar al poble de la Torre d'en Besora en el punt de partida.



CLUB DE  
MUNTANYA  
DE L'ELIANA

INFORMACIÓ I RESERVA:  
T. 660 06 17 81  
[cmlieliana@gmail.com](mailto:cmlieliana@gmail.com)  
[www.lieliana.es/clubmuntanya](http://www.lieliana.es/clubmuntanya)

Alcalde Enrique Darfies 14  
46183 L'Eliana  
CIF G96249586

